

ОСНОВАНИЕ ЗА ОРГАНИЗИРАНЕ НА МОДЕЛА

В началната училищна степен всички деца, включително и ромските, посещават училище с желание. Въпреки че средата е хомогенна и липсват носителите на българската култура – българските деца, а с това и благоприятната езикова среда, ромските деца са в такава възраст, че лесно се привързват към добрия учител, по-безболезнено привикват към училищния начин на живот (условията за възникване на стрес в хомогенната среда са значително по-малко, отколкото в хетерогенната), натрупват знания и обща култура. С други думи, училищната база в ромските квартали и села може пълноценно да се използва за целодневни детски центрове, подготвителни класове, начален курс на обучение, полуинтернатни групи и множество разнообразни групи за свободно избираема подготовка, т.е. тези училища могат да бъдат един естествен трамплин за обучение в по-горната училищна възраст, но вече в хетерогенна среда. В хода на учебно-възпитателната работа в този детски център освен всичко друго ромското дете би трябвало да придобие психическата нагласа за бъдеща съвместна работа със своите връстници българчета. Такава нагласа трябва да се формира и у българското дете, за да бъде съвместната им дейност подчинена на толерантността, на зачитането на правата на другия и в условията на заедността.

ЦЕЛЕВИ ГРУПИ

1. Учениците

Наблюденията ни водят до убеждението, че обучението точно след IV клас не трябва да бъде повече в кварталното или селското училище само с ромски деца. Именно при навлизането в трудната пубертетна възраст те имат нужда от разчупване на омагьосания кръг семейство-махала-училище. Рамката, в която протича животът им до този момент, е вече тясна за тях. Себеизявата в нова среда (сред връстничетата им българчета) би се оказала огромен стимулатор за положителното развитие на ромските деца. В тази среда те ще се научат да говорят най-бързо българския книжовен език, да подражават на най-добрите ученици българчета, да формират у себе си усет към доброто, прогресивното, красивото, общовалидното и ценностното и при двете култури, ще се научат на добри маниери на поведение и възпитание, които са ценни и за двете среди, и т.н. В потвърждение на тази идея е и учението за самоопределението (отчуждението) като второ основно направление в развитието на личността след идентификацията, за което вече стана дума. Самото отчуждаване се проявява в социални ситуации, когато личността се стреми да се обособи като уникална, специфично-индивидуална същност.

Само така шансовете на ромските деца да се социализират заедно с български деца и да получават по-качествени знания ще се увеличат значително. Тези, които успеят да надмогнат собствената си среда, един ден ще се върнат в нея, за да работят за нейното духовно израстване, т.е. вече интелигентни хора от самата ромска общност ще я теглят напред.

2. Училищната администрация

Административните ръководители на приемните училища трябва да са преминали през специален курс на обучение за ръководство на учебно-възпитателна работа в условия на многокултурност. Заедно с административните ръководители на сегрегирани училища трябва да са участвали активно в изработването на многогодишния общински план за постепенна интеграция на ромските деца между българските им връстни-